

Att

hitta

en

plats

Sofia Rydhard

Början

Joachim stirrade in i spegeln och höjde sakta sakta sin arm upp i en båge, handens fingrar täta som svanens fjäderdräkt men lika lätta som vikten av en enstaka fjäder. Armen var senig och blek av vintern och timmarna i den ljusa danssalen som aldrig tog in något solljus. Han rörde vid spegeln med andra handens fem fingertoppar och lutade huvudet mjukt åt vänster. En dröm om en spegelbild som rör sig med vackrare fötter och vackrare nacke, en svan som liknar honom men som liknar någon annan mer. Perfektion är en varelse som tränger sig i vägen och klänger över din axel. Något så vackert som perfektion som gör den vackraste till ful.

Hans ärr finns i ögonen som stirrade tillbaka genom glaset, som längtade efter något mer, i små påsar stillades den törsten ibland. Ett rykte gick att Freddie Mercury skrev Bohemian Rhapsody på en sex timmars kokainstreak. En dag ska Joachim också skapa ett mästerverk.

,

1.

”Har du hört om Loffe? Moa hörde jazzläraren prata med rektorn om honom igår. Jag lovar att paddan han dansar med har gjort alla brudar giftiga, fyfan.” Spottade Pär. Vi står bakom Hammargymnasiets gympasal. Det var här och sen var det Sandvik, pappa hade ordnat en intervju för mig på Klingan. Där de gör rakblad. En gång hittade en nervös gubbe en antagligen lika nervös kille, som hade slipat till sig ett och beslutat sig för att städskrubben var ett bra ställe att avsluta sin karriär på. Gubben kolade vippen en vecka senare, men på Sandvik tyckte man det var roligare att säga att han dog när han såg liket. Jag dök aldrig upp till min intervju.

”Ja, fyfan.” sa jag och tog ett halsbloss och tänkte på Loffes läppar. Det sved, både i halsen och i hjärtat. Loffe var ju hans. Och Loffe var vacker, Loffe var vacker i solskenet och Loffe var vacker i danssalen. I en stad som denna var han det enda vackra kvar. Men jag spottade hårt i backen jag också och låste blicken på askan som blåste bort med vinden.

Pärs blick smög fundersamt upp och ner över mig och gled sedan iväg ut åt gatan. Han gick upp i en hög relevé som han brukade när han funderar och mosade sina blåa Converse på mitten. Ställningen formade smalben och vader urkarvade av sten genom de tajta byxorna. Hans lediga hand kramade den muskulösa överarmen som var knottriga av den tidiga våren. Från stunden 12 åriga Pär klev in i Folkets hus spegelsal i källaren tills nu, har ingen

någonsin ifrågasatt honom. Han var Sandvikens Corey Hart som småbrudarna flockades kring utanför rökrtan vid Princess. Och han var Moses som delade på ungdomsgårdarnas folksamlingar när han gick genom ett rum. Pär var Pär som dansade lika mycket för att det var det enda han älskade, som för möjligheten att ta på alla tjejer när Loffe inte tittade.

”Kom, snart börjar väl dom tro att vi har blivit smittade av vår kära dansfröken.” sa Pär ironiskt och fimpade, men sneglade likaså på de äldre killarna som gick förbi på gatan och skrattade överdrivet högt. Vinden svalkade och sköljde bort minnena av din smaksatta läppbalsam.

2.

Jag och Loffe letade genom hyllorna på biblioteket efter Talking Heads skiva ”Remain in light”, vi skulle inte sno den, bara låna ett tag. Som jag hade lånat Pärs fina Pioneer-svarv i 2 månader nu. På biblioteket var dom alltid upptagna och alla ville lyssna på ”Once in a lifetime”, det var som om biblioteks-Lena och gud sände oss ett tecken om att det inte fanns någon annan väg att gå. Loffe drog ut en skiva, ”You Can Tune a Piano But You Can’t Tuna Fish” och log stort, som att han hade fått stornapp. Titeln slog in våra dagar med den röda tråden av dåliga skämt vid köksbordet över det halvtaskiga snabbkaffet. Loffe brukade säga att när man letar i fyndlådan på loppis kan man inte gå efter musiken utan efter det bästa omslaget. Denna hade självklart en gigantisk tonfisk på omslaget, jag skrattade lätt. Mina fingrar dansade vidare över de tunna

pappfodralens ryggar, en gång sorterade i fallande ordning, a till ö. Nu var de blandade och kantskavda och lämnade spår av en person som har gett upp. Jag hörde en harkling i slutet av korridoren och såg Loffe som menande hade börjat röra sig mot trappen med en gigantisk fyrkant stoppad under den bruna rocken. Hur vi skulle kunna gömma en vinylskiva hade jag inte tänkt på, så jag började lätt springa nedför trappen och förbi Loffe. Lena stod och sorterade böcker och de två smala gångarna ut från biblioteket var fria från hinder, men när larmet gick och Loffes lackskor började hamra högt i en sprint bakom mig bestämde jag mig för att det kanske var bäst att bara springa.

Loffe och jag var en tyst överenskommelse, från en vänskap till något mer och helt plötsligt var det en ny tillvaro som hade skapats. Vi var en vindpust som en dag inte skingrade utan drog dimman närmare. Jag såg mig som en självständig person, det beroende som växte fram i mig accepterade jag långsamt och med motstånd. Men snart levde vi i en viss harmoni, gömda och skylda bakom falska identiteter som inte krävde falska pass. Men även om pass hade krävts så var de onödiga, vi lämnade aldrig vår bubbla, den som omgav biblioteket och Loffes lägenhet och danssalen, Skosulorna som rörde sig hem mitt i natten, allt för ofta, var ett hån mot gatan. För en värld i skräck och i skam.

Ett sexuellt uppvaknande var en dimma av ovisshet, något som gömde sig mellan linnetäcken i Loffes säng, men som jag aldrig vågat veta. Jag fann dig i en gränd

på Stockholms Södermalm. En trappa ner i mörker, nakna kvinnor och jazzmusik, där röster lockade med värme och rökiga andetag. Men mina dragningar låg inte i kvinnornas kroppar, som var konst, gjord att fascineras av, men inget att röra vid. De mjuka kurvorna fanns i mörkret, trevandes runt borden. De viskade ord som andades skönhet och letade sig ibland med lätta händer snabbt över min mage. Men jag stannade aldrig, jag hade vaknat och jag visste vad jag letade efter.

Kroppar av män, de raka och starka som är oförlåtande och tilldragande. De kropparna. I en vinröd lädersoffa fann jag Christian. Män är inga mästerverk men de är ett verk av ett liv, ärrn och hårdheterna och sätten de rör sig på genom ett rum. Mannens ärr tyder på en karaktär. Finns de på knogar, ben, ansikte, händer? Christian var från Kista, en stadspojke med brunt hår och bruna ögon, men ett sinne blått som himlen och lika djupt och outgrundligt som havet. Hans ärr fanns på käken och underarmarna och jag borde ha sprungit men jag såg honom och hans lidande och såg ett hjärta som mitt. Jag stannade och dimman började lätta.

3.

”Vad tänker du på?” Loffe sneglade upp på mig medan han rullade sin cigg på mitt bröst. Den var ojämn och rynkig, det kunde jag avgöra utan att se ner på hans fingrar, de var vackra men hade aldrig varit skapade för försiktiga rörelser. Det måste vara allt eller inget, som om världen stod i brand och finrullade cigaretter var en världslig sak. Man ska ju röka upp dem ändå, brukade Loffe

mena. På hans glasbord låg kocks som en vit dimma, omringade den fula snäcklampan jag hade gett honom i julklapp. Jag flackade snabbt med blicken ner på Loffe och sedan in i det gula och orangea tapetmönstret, som jag studerat de senaste 20 minuterna. Jag fokuserade blicken på hålet som jag hade gjort med stjärnmejseln förra veckan när Jimmy hade slut i lagret. Loffe hade inte kommenterat det än.

Vad tänker du på? "Snöflingor" svarade jag och Loffe tittade naivt ut genom fönstret. Det var slutet på Augusti, sensommar och solen hade precis gått upp, men jag hade legat vaken hela natten. Hans ögon vandrade från fönstret till glasbordet till mig, tittade in i mina ögon som om jag var trasig. Jag är nog trasig, jag borde nog köpa spackel för det där hålet.

Jag frågade honom ibland varför han kom tillbaka för att undervisa oss, efter alla dessa år. Han svarade alltid det jag redan visste, han hade gjort allt, sett allt redan. Han hade tågluffat i Europa och bott i Stockholm och varit inneboende ett halvår hos en familj på Mallis. Loffe var äldre, dubbelt så. Men en som nöjer sig, det är gift. Egentligen var han allt som höll mig kvar i Sandviken, i ett grepp som aldrig frågat om jag vill gå. Hans armar var varma och trygga i den smala sängen ovanför systemet, hans rygg som en livboj för kalla händer. Som en självhatande omfamning täckte hans linnetäcken min nakna kropp. Men Stockholm hade smugit in på mig och tågen hade blivit billigare. Jag visste att jag inte längre

kunde gömma mig i Loffes famn. Blomman började förlora sina rötter, jag kommer gråta men inte för dig.

Under en tid där vitt guld inte kunde rädda mig lossades finger för finger. Men när jag en natt träffade honom påminde det om en tid då jag trodde att jag älskade Loffe. Gävle var inte en stor stad och Victorias basgångar blandades med viskningar. Alla pratade. Och som alltid var det bara en tidsfråga tills de skulle hitta oss. Men jag kunde aldrig tänka mig att denna kunde verkligheten vara så ful att den fick mig att falla handlöst i backen.

Silke och mjölkvita armar och starka kroppar möter grus och knogar och starka slag. Igen, igen, igen. Någon spottar och skriker nära mitt ansikte som om jag vore döv. Kanske är jag döv, kanske är jag blind. Som varit så dum så länge. Jag skulle ha förstått att någon dag skulle det vara jag som skulle ligga här i mitt eget blod, skäms du inte? Människor från centrum går förbi på andra sidan gatan och sneglar som om det inte ligger en människa i den avgas-svarta snön, eller så låtsas de som ingenting. Om jag inte är döv kanske jag är osynlig. Centralstationen ligger fem minuter bort och skulle kunna ta mig till Stockholm, men mina ben vill inte röra sig, inte nu, inte alls. Gatan lurade tills sig allt hopp jag hade jagat.

Källaren under Folkets Hus var fylld med blickar, min kropp tillhörde allmänheten. Rygggraden till nacken försökte hålla stoltheten högt men stoltheten vägde mindre än min skam. En man är ett verk av ett liv,

hårdheter, ärr, hur de förflyttar sig genom ett rum. Jag är ingen man, inte heller är jag Joachim, idag var jag någon helt annan. Pojkarna och flickorna misstog mig för Pär och havet av människor delade på sig sakta. De som bröt ögonkontakt var de som bara såg det svarta och svullna ansiktet och inte orden i min panna. Pär stod och lutade sig mot pingisbordet men slöt snabbt upp vid min sida när även han fick syn på mig. "Inte här, kom, vi går och röker." sa han enkelt, men hans käke var spänd och knogarna var vita. Jag följde efter honom upp igen med ögonen klistrade på hans nacke.

"Är du okej?" frågade han och inspekterade mina sår från ett märkbart avstånd, snuddade till min panna snabbt med pekfingret. Lätt och försiktigt, men mitt ansikte pulserade smärtsamt. Jag nickade och låste blicken på Pärs skor, de mörkblå Conversen var nu i en blek blå färg, trasiga på mitten av gummit. Pär backade något steg och tog sedan upp en cigg och tände den snabbt. Handled till fingertoppar var stadiga men ögonen rörde sig som pingisbollar. Tittade på backen, på mig, på himlen, på ciggen. Jag önskade att ögonen skulle ramla ut från hans skalle. Han drog in första blosset länge, en evighet. "Alltså, fan Joachim jag vet inte. Varför... varför var du tvungen att strula upp allt så jävligt?" sa han plötsligt, undvek ögonkontakt och sparkade i gruset. Jag blundade och andades, röken från cigaretten stack i näsan. Gifterna kunde ha tröstat mig men jag vände mig om och andades ut.

4.

Ikea-kassar upp och ner för trapporna. Vi snuddade till varandra då och då när vi möttes i trappan och det slog blixtrar mellan oss. Det var snart ett halvår sedan vi träffades och en vecka sedan jag för första gången såg Christian i ett sanningsfullt dagsljus. Christian tyckte att hans lägenhet i Hallonbergen var stor nog för två. Jag visste inte om det var för mina sönderslagna revben eller för hans spontana hjärta, men jag och mina Ikea-kassar var här och Loffe och Pär hade jag lämnat bakom Hammargymnasiet.

Bit för bit upptäckte vi varandra. Vi pratade om att åka till San Fransisco till våren men jag hade inte råd. Christian sa alltid att jag var den modigaste och fegaste personen han hade träffat, jag var småstads som hade lämnat allt, men som solen och månen var jag också den som inte vågade gå till Operan på audition, och han var den som målade kvinnor och män nakna från 12 till 4 varje natt och rökte cigaretter tills hans lungor var torra. Han var elden som jagade mig och såg ner på min småhet, och han var fallskärmen som höll om mig och delade på sista blosset. Christian målade alla ögonblicken med glädje. Av svart och vitt var han många gråskalor, men för mig var han bara vit, bara rätt.

”Vad tänker du på?” skrattade Christian.
Höga på varandra låg vi utslagna på sängen, lyckliga och tomma på ord. Täcket mellan oss hade knuffats bort länge sedan, men kylan som nu försökte leta sig in kunde inte få

ett grepp. Värmen från dina djupa andetag som sprider sig över min nacke är nog för att hålla mig varm, och trygg. Täcket verkar världsligt när dina armar slingrar sig runt min mage. Det är sommar, det är söndag och vi var de enda som inte var ute igår. Klubben *Big Brother* som han hade pratat om hela våren pulserade i den ovanligt varma natten, vi hade gått förbi och tittat från utsidan. Som ett gammalt par som skrockar sig över ungdomarna. En bra känsla, jag ville inte smaka deras *San Fransisco* som Christian lovade var den godaste drinken i Sverige. Jag kunde nästan ha varit föreståndare för *Spola Kröken* om Christian lovade att alltid älska mig.

Det var som om Christian hade tagit mig gisslan mot världen, jag eller dom? Alltid du. *Vad tänker du på?* "Oss." Svarade jag på hans fråga. Mötte hans skrattande ögon och log tillbaka med hela mitt ansikte. Solsken sköljde snart in över lakanet och hans rygg och formade en siluett av överkroppens former. Jag följde ljuskantens linjer sakta med fingret.

Christian log, men putade snart sina läppar och lät blicken glida iväg, som han gjorde när han tänkte. "Jag har tänkt" Sa han plötsligt med en röst som hade bestämt sig för att balansera över ett stup. Hans fingrar letade över min nakna hud, sökande. "Operan har provning snart. De behöver någon som dig." *De behöver någon som dig.* Han upprepade dom orden ofta, smög in det i olika sammanhang och lämnade dom för att växa. Som vanligt hittade hans indexfinger min handflata och de sökande fingrarna vilade

flätade i mina. Han tittade mig rakt in i ögonen. Denna gång hade han rätt.

Han blick vilade i mitt ansikte när min seglade ut över hans siluett igen. Han tvingade tillbaka elden för att inte skrämman mig som annonsen han smugit fram ur tidningen hade. Men orden hade fått rot i mig, och tillslut mötte jag hans blick och nickade. "Tack" svarade han, jag lämnades ovetande om det var ett tack menat från honom till mig eller från mig till mig. Men jag antar att tystnaden tjänade som en bekräftelse att jag fick bestämma det själv. Han kysste lätt min axel och somnade mot mitt nyckelben.

5.

Framför mig dansade en stark rygg klätt i vitt tyg som nu var blött och genomskinligt. Mina ögon lämnade aldrig den ryggen, av rädsla av att tappa mig själv. Rak, stark, spänn och inte spänn. Mjuka kontrollerade armar och avslappnat ansikte. Barren var varm och slät under hårda händer. Den lovade falsk balans och kontroll som jag aldrig kunde förlita mig på. Attitude, arabesque, demi plié, andra och grandé plié. Balettord studsade i rummet och alla rörde sig synkroniserat i tysthet till det spelande pianot. En man gick runt i rummet och ögnade alla, rätade till och hummade tyst. Han kom nära och höjde min haka en aning med fingertoppen. Han doftade något av en kryddig italiensk parfym. I ögonvrån såg jag hans konturer som var där och plötsligt rörde sig vidare.

Efter några minuter stannade mannen och pianot stannade och dansarna stannade, dröjde, och en tjock dimma av spänning lade sig över rummet. Jag andades tungt och höll ansträngt uppe en kontrollerad fasad. Han ögnade oss alla sakta och började plötsligt med en stabil och hög röst prata. ”Detta är Kungliga operan. Det är för mig en självklarhet att ni ska respektera dessa golv och dessa barrstänger. Här har stjärnor skapats och mästerverk visats.” Han tog en paus och ett andetag. ”Er jag har vidrört idag har respekterat våra golv och är välkommen tillbaka imorgon, ni andra kan gå hem.” Den starka ryggen framför mig sjönk ihop.

Fram och tillbaka. Fram och tillbaka. Jag ryckte till och suckade när blodet sakta började rinna nedför det torra nagelbandet och fortsatte mot knogarna. Jag höjde och vred på handen och kisade för att fokusera på den rullande droppen av mörkrött blod. Synen hade blivit sämre på senaste tiden, det visste jag men det ville jag inte tänka på. Jag vilade handen i knät och började på nytt trycka med nageln hårt mot nagelbandet trots såret. Det var en svidande och stickande känsla som fick mig att vakna till. Fortfarande morgon och vårsolen ruskade om hårt med stickande strålar som speglades i klockan som stack ut från min väska. Sekund för sekund, minut för minut. Jag spärrade upp ögonen, blundade och vände kisande blicken mot fönstret. Började om igen, kraftsamlade. Som morgonyoga för själen, men jag var helt vaken. Blicken vandrade över den breda korridoren. Såg nätta fingrar som syr omsorgsfullt sina sidenband en extra gång till balettskornas kant. Likt en långsam kyss knyter

flickorna sina skor runt anklarna och säkerställer med en rosett som göms under den släta rosa ytan.

En lugn röst långt borta ropade till slut mitt namn, och en isande blixtnad gick genom ryggen som jag rätade där det inte fanns något mer att räta på. Jag torkade bort blodet på byxan och höll andan samtidigt som mina ben rörde sig mot de stora ekdörrarna. Hon som ropade stod i öppningen och hade håret i en stram uppsättning. En samlad människa, såg nästan snäll ut, tänkte jag och försökte slappna av.

”Joachim Ljuse” konstaterade mannen när jag gick snabbt genom rummet mot det massiva jurybordet som var placerat i mitten av salen. Han var äldre med tjockt grått hår och glasögon som vilade långt ut på näsan. Hela hans kropp var rak som en pardansare, men man kunde se på hans axlar att han hade varit här länge. Bredvid honom på vänster sida satt fyra andra, men det kändes som att de inte spelade någon roll. Jag stannade framför bordet i tredje position, knäppte händerna bakom ryggen och stirrade förbi mannen på min egen reflektion i den stora spegelväggen. Jag såg lugn ut, som en psykopat efter sitt första mord. Men i mig rörde sig en storm. ”Har du förberett musik eller vill du att pianisten ska välja ut något till dig?” Frågade han. Jag vände mig om till kvinnan från dörren som nickade lätt och svävade över rummet, där hon gav mannen bakom den svarta miljonflygeln mina noter.

Pulsen dånade fortfarande i öronen och syret brände i strupen som en kvävande eld när jag stängde en

av operans sidoentréer bakom mig. Jag kramade fast en cigarett mellan läpparna och lutade mig mot dörren för att värmas av höstsolen. Någon en bit bort visslade en melodi. Jag vred på blicken till sidan och märkte mitt sällskap. "Jag såg dig igår, du var bra." Sa en flicka några meter bort som också lutade sig mot byggnaden med en glödande cigarett i handen. Jag tittade fundersamt på henne, men innan jag hann svara kom hon nära och tände min cigg. "Varför har du inte kommit förut?" frågade hon medan jag tog det första blosset.

"Jag har aldrig vågat. Min pojkvän tvingade mig." svarade jag med så mycket sanning jag kunde och undersökte snabbt och trotsigt hennes reaktion. Hon mötte min blick utan att säga något men förändrade inte en min, hon tog ett till bloss och lutade sig mot dörren hon också.

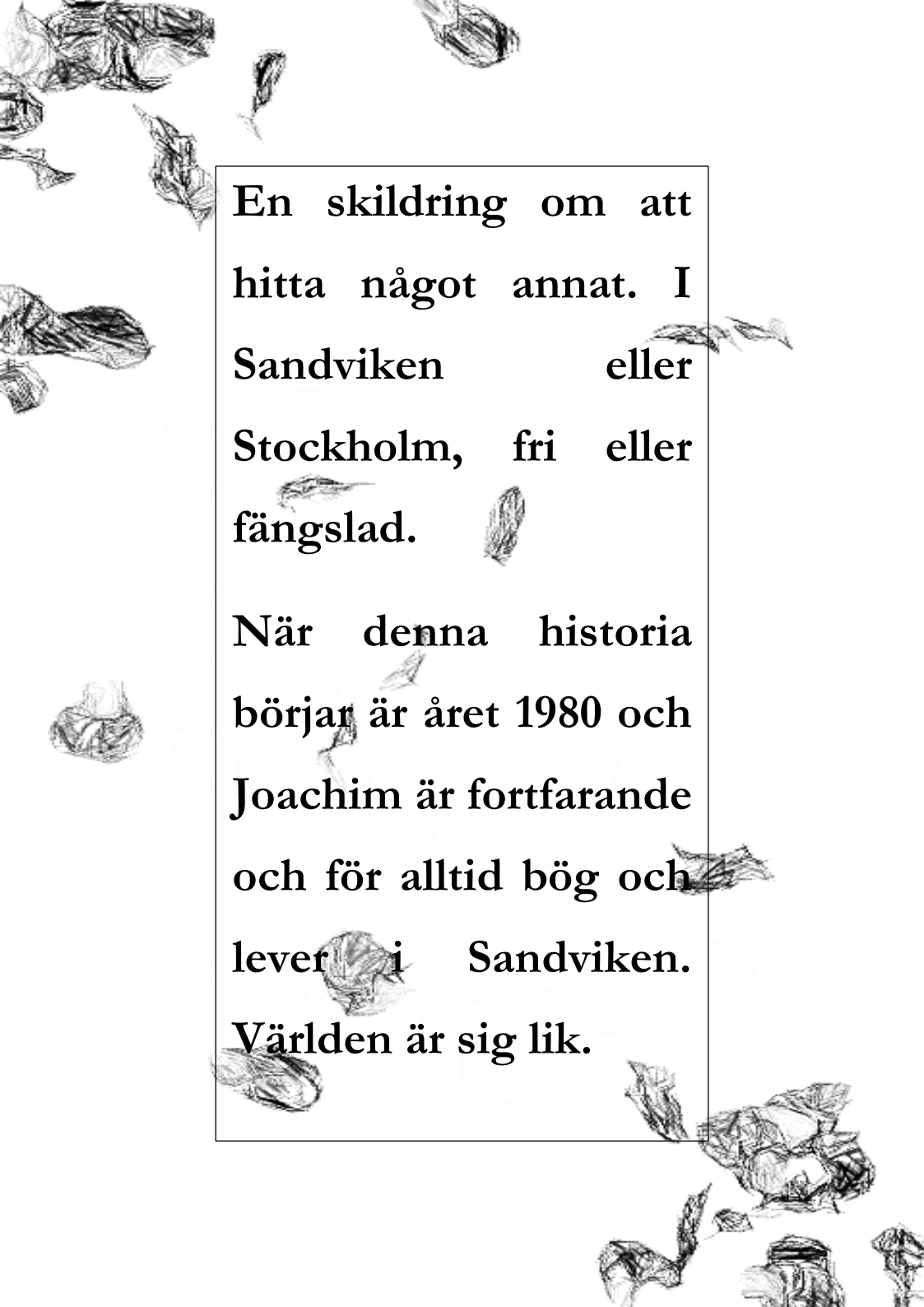
"Hur vet du att jag inte har kommit hit förut?" frågade jag efter någon minut av tystnad. "Det här är min tredje gång." sa hon ironiskt och skrattade till, det blev tyst en stund.

"Hur gick det då?" frågade jag försiktigt. "Jag kom in." Svarade hon enkelt, några sekunder gick och hon vred på huvudet för att se mig i ögonen. Jag drog på läpparna "Jag också." svarade jag lika naturligt som om hon hade frågat hur mycket klockan var. Men i den stunden kändes det som att tiden var en myt och vi var odödliga. Det borde vara enkelt, nu framöver. Ödet vill inget annat.

Slutet

Nu 1982, när Michael Jacksons album *Thriller* mötte världen och Ingrid Bergman dog, och snart men inte ännu skulle den första människan dö av hiv i Sverige. Och Joachim skulle leta efter Christians famn och världen skulle ramla ihop. Och Loffe skulle ringa, för första gången på många år. Ett år kvar, ett år kvar av deras vackra liv. Det visste de inte, för just nu var livet som livet ska vara. Med fina blommor från rondellen nedanför lägenheten, som stod i en plastbunke på bordet och Bohemian Rhapsody i grammofonspelaren, om och om igen, Christians favoritlåt. Sorgen, som de aldrig trodde skulle kunna ta sig in här, där citronträdet på balkongen stod på vakt. Men sorgen väntade bakom de kärleksfullt orangea tapeterna, kröp över de vita listerna. Snart men inte ännu.

En skildring om att
hitta något annat. I
Sandviken eller
Stockholm, fri eller
fängslad.

När denna historia
börjar är året 1980 och
Joachim är fortfarande
och för alltid böj och
lever i Sandviken.
Världen är sig lik.